Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Animalibus libri I-XXVI - Cod. Aug. pap. 11

Albertus <Magnus>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Liber IX; Tractatus I

urn:nbn:de:bsz:31-87034

Visual Library

aliquis quare non semper ad modum revertitur
propter quietem et comodum suum sicut faciunt
tempore generationis filiorum Adhuc autem opera pru-
dentie inveniuntur in quibusdam sicut formi-
ce et apes thesaurizant cibos et hoc non
videtur posse fieri nisi cum premeditatione et
sollicitudine futurorum defectuum Et constat
quod talis premeditatio non est sine aliquo rationis
lumine quod tamen precedentia bruta non habent Vi-
detur etiam valde difficile de hiis invenire
rationem quoniam cuius est actus et operatio illius est
potentia cuius actus et operationes et cum opera-
tiones in sint videbitur difficile esse reddere
modum quomodo non insint brutis potentie o-
perationum illarum Et propter hoc forte et hiis similia
pittagoras similius animam sive eiusdem rationis
animam dixit in esse et eiusdem rationis esse animam
bovis et hominis et aliorum animalium Hec autem omnia
facile ex antehabitis determinantur Omnes enim
huius actiones agunt bruta non agente et ex
visis ymaginatis et ideo cantus avium
aut sunt clamores feminarum suarum quibus se vo-
cant feminas aut sunt effectus delectationum
magis quam conceptus aliquos significantes et
ideo quia libere sunt in hamibus in voce liberalium
non experiuntur avium sed potius ut affec-
tus coitus aut alterius desiderii vel delectationis
demonstrantes Que autem sunt artium operationes
non experiuntur ab ipsis cum aliqua ratione sed ante
sicut iam in antehabitis istius operis determinatum est
et hoc repetere non oportet Nidum autem non
habent capras nisi propter illius vero est in maulis
quibus calor in dinascitur plumis quam solidam
materie libere alia autem animalia pilosa do-
mas habent adque frigoris tempore frigoris revertuntur
Quando autem serenum est liberum appetunt aerem
eo quod corpora pilosa recepta circa in clo ca
putridum generatur sicut superius diximus ubi
assignavimus causam canitiei capillorum pudencium
aut opera quedam corporum preparant sine aliqua
premeditatione futurorum sed nature instinctu
et ea que congregant non conjecturant futuro
tempore defectum sed ex aviditate cibi presentis quod
quidam est quedam animalia sicut apes plus
multo aggregant quam sufficiat ad nutrimentum
per unam hyemem et hoc faciunt ut dictum
est ex cibi presentis aviditate sine futuri co-

cetturatione Et sic est finis octavi libri a-
nimalium

Nonus liber animalium qui est de principiis
et origine generationis hominis Tractatus primus
de origine que est materia formatur Capitulum primum
de signis pubertatis Et primum incipit
descendere semen ad inguina

Versum autem revertentes ad
principium generationis hominis se-
cundum perfectionis de principio
generationis eius dicemus tam in
mare quam in muliere et de principio eius et
ultimo secundum tempus hoc est quando potest impregnari
mulier et impregnare vir et usque ad quantam
etatem perseverat hec virtus in eis Dicemus
etiam de omnibus rebus accidentibus quando hoc
generatione sive in se sive ex latere et modo et
tempore generationis accidunt Superius autem iam quedam
sunt dedicata maris et femine et de diversitate
membrorum pertinentium ad generationem quoniam mas
est generans in alio sive spermate ex se et ipsius fir-
mante et distinguente creaturam femina autem
est generans in se ex virtute seminis maris et
semen cibus et materia est generanti et me-
bra generationis maris sunt semen maturantia
sicut testiculi et semen ad locum mittentia
quod est effundentia sicut virga Membra autem
generationis mulieris sunt quedam semen suscipientia
sicut vulva et matrix et matrix continentem
conditum ad retentionem sicut testiculi mulieris
et vene sive orificiis sanguinem ministrantes
matrici et ipsa sua matrix que applicata super
semen fovet ipsum donec compleatur In
incipientes igitur de hiis pertractare dicemus
quod principium temporis ex quo potest homo generare
ut in pluribus est caput complementum duorum sep-
tenniorum Et huius signum est quod in hoc tempore
incipiunt pili circa in pectine qui sunt ex hu-
more et calore in membris illis augmentatis
Et tunc incipit esse forma ex ore ab hanc
Et hoc est sicut videmus in arboribus que pro-
dent exire semen apparet circa loca illa fo-
lia frondes et flores et hec sunt sicut pili

in homine circa vicesimum annum. Sicut enim dicit
philosophus aliquando non communiter. Et in isto
quidem tempore incipit mutari vox quantum
et efficitur tunc vox inequalis asperitatis difformis
ita quod vox neque acuta est sicut vox
pueri neque gravis est vox viri. Et hoc precipue
signum in illis qui illo tempore coeunt quia ab illis expellitur
humor leviens canna sive arteriam
vocalem. Et ideo tunc est vox eorum sicut sonus
cithare duarum cordarum quarum una minus
est tensa et altera minus est laxa sive
quod una sit declinans ad mollitiem et altera faciat
sonum gravem et fit vox sonum interrupti
sicut est vox caprarum. Cuius causa est quia in
vocali arteria et in musculis epiglotti
et in ipso epiglotto est principium maturationis
et non maturationis effectus. Et ideo sunt
quedam partes mature et quedam immature
et quedam humido subtili destitute propter hoc
quod descendit in spermate quedam autem humido
illo adhuc sunt infuse et tamen ille partes
sunt organa vocalia oportet quod inequaliter
non sint disposite partes ille et faciunt et faciunt
vocem non armonicam et inequalem quia fit
vox interrupta. Hoc accidens tamen magis in
venientibus illis qui incipiunt uti coitu. Et
ideo qui voluerit diu servare voces abstineat
a coitu. Dicit etiam commentator quod hoc etiam tempus est
elevationis mamillarum quia humor menstrui ascendit
sursum et incipiunt tumescere poma
mamillarum quia quantum mulieris vene que est
inter mamillas et matricem poma autem que
in tumescunt quousque suo pondere cadunt et
tunc subacte sunt mamme dependentes laxe
autem et vacue in tempore pregnationis eo quod in pregnantibus
plene quidem et tumentes in pregnantibus
clausa matrice per sanguinem menstruum in mamillis
dirigitur et facit lac propter quod tumescunt
tunc impleta mamme. In aliis autem aperta matrice
descendit in menstruis et ideo vacua
et laxa efficitur caro mamarum. Accidit autem
tunc initium inguinum tam in maribus quam
feminis quia in maribus non solum mutatur quantitas
veretri sed etiam signa quia oriuntur pili circa
ipsum et inveniuntur spermata inspissata durum
in fovea que est prope caput veretri. Et incipit
dilatari fissura ex qua forte exit sanguis
inter pellem et substantiam virge ex hoc

quod vehementius tumescit et apellit
et exit usque ad vallem que est prope caput eius
et venis liberatur ex ut in perungat ad interius
volue sicut incipiunt et illo tempore fricationes
et titillationes incipit veretrum quasi delectationi
carum emissio seminis cum tamen non effundatur
et prope retentione eius est quidam dolor eo quod
vasa seminis impleta incipiunt et extenduntur
canales eorum gravati repleto semine. Et ista
titillatio. Et ideo dolor fricationis veniunt usque
ad pollutionem coitus quod quidam accidit etiam
in illo qui coit propter confricationem tardius aut
nullo quia nulla in igne facit confricationem et
cum emittitur sperma sustinent aliquid cum quidam
delectatione propter fervorem libidinis. In
feminis autem similiter quidem puellaris habet
capitum fissuram ad modicum genu dilatatur
et hoc accidit propter siccitatem eius cartilaginis
que est in inguine hanc enim siccitatem natura
est propter intumescentiam quod tendit sursum ex
calore nutrimenti. Cuius etiam signum est quod posteriores
et nates puellarum in annis in annis alia
sunt pura fere sicut nates iuvenum masculorum.
Circa XIIII annum propter menstrum et humoris spermatici
descensum et nates incipiunt spissari in capite
et fissura similiter mollificari et ingrossari
et pili germinare incipiunt interiorem eius.
Et hec sunt signa pubertatis vocantur. Incipit
etiam tunc puella desiderare coitum sed in desiderio
non emittit et quanto plus coit aut eius
manu se confricat tanto plus appetit eo quod
per talem confricationem humor attrahitur sed non emittitur.
Et eum humorem attrahit calor sed
cum muliebre corpus sit frigidum et clausum
paucos poros non cito emittit semen
coitus. Et hec est causa quod quedam puelle circa
XIIII annum non possunt continere facialiter. Et
si non habent virum tunc mente per tractant coitum
virilem. Et sepe ymaginantur veretrum
virorum et forte sepe confricant se digitis
vel aliis instrumentis quousque laxatis viis
per calorem confricationis et coitus exit humor
spermaticus cum quo exit calor et tunc se
sentiunt ipsarum ingruum. Et tunc efficiuntur castiores
tunc etiam accidit fluxus menstrui et
multiplicantur pollutiones tam in sompnis
quam in vigilia et tunc consumunt carnem
plurimum unum tenus sic altum aut sic una

Nota hec signa pubertatis

Nota quare quedam iuvencule coitum non faciunt

prius pauci fidue (?) palpat aliud quod ex hac
oritur delectatio et pollutio Sanguis autem
menstruus qui in rubore sanguineo primo dis-
tillat a fistulis puellarum est quasi sanguis
arcetu (?) jugulatorum Sed antiquis temporibus est aliquando
distillat albus menstruum album proprie si-
militer albo frigido et humido sicut lacte et
turbidus et humidus quod ego est vidi accidere
mulieribus viduis que diu caste fuerant
in senectute quia ex dicta i. frigidata sunt
corpora earum Et quando hoc accidit tunc male
mutantur corpora earum et efficiuntur macilente
In pluribus autem feminis tempore quo mamil-
larum poma intumuerint ad duos digitos
menstruum incipit apparere Sed forte puella
sit meretrix que plurimorum virorum pluries
abutatur coytu in illa enim per confricationem e-
vaporando et fluendo exit humor quod
diu retardatur mamillarum tumor et diu
est attrahitur humor sanguis menstru-
us est incipiunt voces puellarum mutari
quamvis licet sint prius acute et graves voces in fir-
mamentum propter debilem follem incipiunt
tunc plus graves esse quam ante Exemplum cuius
quod supra diximus Manent autem acutiores
quam virorum in tantum quod si mulier inflat ca-
nnam vel cornu vel fistulam simpliciter adaquo (?)
tamen acutior erit sonus sufflatoris mu-
lieris quam viri consimiliter igitur acutior est
vox mulierum quam virorum Et acutior est
vox puellarum quam vetularum et priorum Et
acutior est vox puerorum quam virorum Et horum
causa patet in predictis In hoc enim tempore pu-
bertatis multa inique (?) distillat humiditatis
tam femine quam viri et movetur multum ad q-
rendum coitum Et ut in pluribus si vitant
coytum moderato in illo tempore velociter
corpora eorum accipiunt incrementum quam prius
et aliquando est ex usu coitu in illo tempore ad
torpescunt et marcescunt et deficiunt cor-
ca eorum cum longa ex profecto est quod illi in quorum corpori-
bus multe sunt et grosse humiditates corporis
earum impedit calor augens corpus et
non potens eam vincere et dissolvere Et
tunc exit in parte per confricationem coitus
ex remanente melius augetur et nutritur
corpus tam in maribus quam in feminis In hiis
autem quod paucam et subtilem habent humiditatem
accidit contrarium quia cum per coytum illa subtrahitur
destituitur et marcescit corpus Quandoque tamen
proprie sunt mares quibus propter calorem
et siccitatem non accidit spermatisare nisi
tempore et in processu etatis virilis quando cor perpe-
calor et humectatur humore senectutis complex-
io incipit in eis desiderium coitus et potentia
fervens coeundi Est autem in quibusdam feminis si-
militer quedam sunt quibus ex frigiditate et
siccitate complexionis in annis pubertatis non
accidit semen sed illis magis redibit potentia
coeundi in aliqua etate sed per aliquas ex frigiditate
impotentes erunt in eternum et in feminis qui-
busdam est similiter sed est valde rarum In ista
est etate ex coitu ipsam excitatur desiderium
amplius coeundi proprie in puellis Sic eciam
tam in maribus nisi custodiant et a se semper
separent quia ex calore confricationis extenduntur
vie et efficiuntur ample et implentur humore
Et est rememoratio coitus excitat tunc
appetitum quia accidens aliquando multum nocet
corpus sicut in aliis libris plenius declaratum
est Quibusdam tamen accidit magis pollucio sem-
inis vel emittere sperma coitus propter dispositionem
aliquam complexionis sicut diximus iam enim Et hoc
accidens plus accidit mulieribus quam viris
eo quod earum corpora sunt magis porosa virorum
et non egreditur ex ipsis semen coitus nisi
per longam confricationem Et ideo quando puelle caste
sunt et invertitur aperiuntur cum et stant usque ad
antiquitatem ultimam quod magis polluunt neque
ex prius coitus delectationem et hoc fit etiam
in maribus sed per raro quedam autem sunt hoc
ex meis complexionis sicut ante diximus et
ille non generant Quando isto enim tempore multum
variantur qualitates corporum ita quod quedam per
se sanantur et quedam infirmantur tam in
maribus quam in feminis quia aliquando in isto tempore
aufertur opulentia sive virtus humor malus
et superfluus distillat qui prius firmando op-
pilabat in cerebro vias motus et sensus
aliquando est sanantur corpora alia sanitate
quando subducitur humor malus et superfluus qui
sanitatem impediunt aliquando eadem incipit in-
firmari propter subtilitatem et necessarii hu-
di ablationem et similiter mutantur aliquando ad ma-
iorem carnositatem aut minorem Aut ad

bonitatem tormenti aut ad maliciam et
aliquando amaricie ad pinguedinem aut eius quarum
omnium tamen patet ex predictis Et hanc causam sunt
post quam pervenerint ad sompnum polluciones vel ad
visum polluciones coitus Et quibusdam accidit
omnino horum contrarium Et iste ex mutacionibus
accidit in virginibus quoniam aliqui que diu sunt
puelle virgines et habuerint in corpore mul-
tas superfluitates emittunt ipsas pollucione
in sompno factam vel per coytum et emittunt etiam
menstruum et tunc corporibus purgatis efficiuntur
tunc maioris sanitatis et melioris augmenti
propter exitum superfluitatis que prohibebat sani-
tatem et incrementum Quibusdam autem accidit
contrarium tantum quoniam post pollucionem sompni vel
coitus efficiuntur macriores et debiliores
eo quod tunc fit exitus superfluitatis illius que
est bona et utilia corpori sicut illa que remansit
in corpore Quedam autem istarum humiditatum exeunt
cum spermate et quedam cum menstruo Ad hunc
autem decimum et quartum annum pubertatis elevacio et
tumor mamillarum in puellis quoniam quedam earum
adquirunt mamillas magnas valde et
quedam parvas et pauce inveniuntur in quibus mamil-
las habent nisi sunt sicut viri Talis enim est
inventa apud civitatem avangionum que
nunc warmatia vocatur que tamen plures corpora
a c in fantes et aliquando tres simul enixa
est gemellos In quibus enim corporibus sunt
humiditates superflue multe et in illis secundum
quantitatem illarum superfluitatum ad mamillarum
secundum directarum fit elevacio et tumor mama-
rum quousque pervenerint ad quantitatem disposicionis
et longitudinis nisi frangatur et subigatur et
diminuatur dependentes in finibus post illud ad-
stat equaliter elevata mamilla et remane-
bunt per hoc mamille secundum nunc disposicionem Que
autem pauciores habent humiditates minores
etiam habent mamas Et que ex aliqua occasi-
one vena habent obstructam et arctas vi-
as clausas per quas humiditates redundant
ad mamas inferiores sitque vias multum habent
amplas per quas multum velociter effluat hu-
mor forte nullam aut parvam quantitatem habent ma-
millas Similiter autem licet non tamen est etiam in
corporibus marium quorundam enim sunt mamille
valde tumentes et apparentes propter similitudinem

humiditatem quod est in corporibus eorum Et harum car-
nes frequenter sunt lenia et mollia et vene
strictiores propter frigiditatem corporis eorum et sunt
mamille eorum valde similes mamillis puel-
larum quarum poma mamillarum iam tumescere inci-
piunt Et hoc accidit aliquando nigris pinguibus ma-
gis quam albis quoniam in talibus est humiditas terrena
grossa que ad mamillam dirigatur

Capitulum 2m de principio generacionis hominis
quod est sperma maturum circa xiiii annum
generatum

Sperma non quod generans est generacioni
filiorum est illud quod est sufficienter
decoctum Et hoc est quod in tercio
distillat septennio hoc est in anno
xiiii a nativitate generantis Ante hoc enim tempus
ut in pluribus non est sperma complete habens figu-
ram generandi aliquid perfecte nigrum humanum
quod si quis in minori etate puerum generat forte
aliquid ex spermate eorum tamen illud quod ge-
neratur fit debile et infirmum non complens
periodum humane vite tempus autem decisionis
maturi seminis accidit tam viris quam mulieribus
sicut et aliis pluribus animalibus hominibus et
accidit quod perfecta secundum statum corporis et aeris
et talia in tali aut etate aut etiam ante ta-
lem etatem etiam impregnant iuvenicule puelle
spisse et grossarum corporum et multum con-
ferunt in mamillis quam alie longiores et ma-
criores sive tenuiores et cum impregnantur do-
lent in partu dolore magno plus quam alie mulie-
res quoniam inguen habent spissum et multe carnis
et talis caro non est laxabilis sed est constricta
et clausa et conserta vehementer Et ideo frequenter
tales lacerantur in partu Si autem ante tempus xiiii
anni concipiunt sicut frequentissime evenit scilicet
tunc maiori accidit dolor ex corporis implecione
quoniam nec interiora habent completa ad continendum nec
fibre fissuram completam ad emittendum partum Et
ideo vehementer in partu cruciantur Similiter et
mares multum coeuntes non senescunt eo
quod subtile et calidum per coitum exit a corpore
humidum et remanet corpus frigidum hu-
mectans et non augens et illud est cum et
cremaci et senectutis Similiter autem et mu-
lieres multos parientes infantes cicius
antiquantur et moriuntur propter huiusmodi naturalis
multum in partu emissionem Est autem a primo quod
quorundam de hoc quod mulier non algeat in

longitudine amplius post quam pepererit tres vel
quattuor propter humidi quod in augmentum uteri
dependitionem. Huius causa est quod mulieres circa annos
pubertatis ardebant multo coitus desiderio
amittunt desiderium coeundi postquam plures in-
fantes pepererint. Conceptu namque sicut dixi magis
exiit humor plurimus cum quo exhalat calor
et calore et humore naturalibus destitutum corpus
non habet desiderium coeundi. Ut in pluribus autem
mulieres post annum septimum quinum decimum efficiun-
tur ad partum eo quod corpora earum mollia citi-
us tempore maturant quod tempus est quantitas
spatii motuum Iovis et Saturni circumvolutionum.
Aliis quod in quantitate temporis quantitatis duarum su-
periorum stellarum influit perfectis corporibus in dividu-
orum perfectorum. Et haec perfecta virtus in sua per
motum solis circulum signorum circumeundo redu-
citur ad augendum et adunandum virtutes ut sit effi-
cacior. Quamvis licet forte licet aliquis natus
non nascatur in quietem Iovis et Saturni in-
certo anno XXX non termine ad iteranda
circula stellarum quamvis tamen in tanto tempore
quantitate circumvolutionum quarum perficiuntur super-
gradata est. Quod hic sit perfecta. De ista tamen
astronomica est reddenda ratio. Sed hoc dixisse
sufficit ad probandum quod in maiori anno perfecta ma-
tura est ad concipiendum mulier. Et quae ante concipit
immature concipit ante tempus videlicet ma-
turi seminis. Viri autem indigent maiori
tempore quod sit istud quoniam corpora eorum sunt
calore magis resistentia. Et ante tempus
illud quo perfecte matura sunt corpora virorum
est sperma eorum subtile et aquosum et tale sperma
non est aptum generationi perfectae imaginis humanae sed
propter quod sperma sit glandulosum et grandi-
nosum quod tangit quod sit sicut corpus ex glan-
dulis et pluribus grandinibus mollibus propter
inspissitudinem eius per grossa fortia et
multa spiritus cum virtute formante perfectum
et vigorosum partum quia spiritus cum virtute sunt
in subtili spermate et si esset evaporaret.
Tale autem sperma grandinosum non est in corpore
nisi sit iam desiccatum calore iuventutis et
confortatum et inspissatum et exsiccatum id est ipse
ab humore puerilis aetatis iuvenilibus. Se-
cundum autem eius quod dictum est quod sperma sub-

tile non multum filosum est praecipuum generationem
feminarum. Sperma autem grandinosum et ex
quo generantur mares in isto etiam tempore
oritur in viris pili. Sed de ortu barbae iam
in anterioribus istius sunt libri de dictum. Tamen
menstruum etiam mulierum maturum est in isto et
quod ut in pluribus secundum fortitudinem fluxus
fluit in fine mensis lunaris quando sol et luna
sunt in quietem. Tamen enim humiditates corporum
movent virtute quanta. Et ideo etiam humiditas cor-
poribus magis fluit. In quibusdam tamen fluit
menstruum in medio mensis lunaris quando luna tunc
est quasi alter sol plena lumine et movet fortiter
corporum humiditates. Luna enim humores istorum
movere habet sicut declaratum est in libro nostro de causis
proprietatum elementorum et planetarum. Quandoque
autem menstrua fluunt utroque tempore quia multas
in corporibus habent humiditates. Et similiter etiam
est in corporibus tam viri quam mulieres patiuntur
fluxus emorroydarum. Utroque luna sic movet
menstruos fluxus in feminis. Ideo quidam de
falso nomine sapientiae caelestium mariti gignuntur dicen-
tes quod luna est femina eo quod sua diminutione
mulieribus accidit menstruum in qualibet mense.
Est autem luna mutata qualitatum feminae
in effectu quoniam est frigida et humida sed in se pro-
pria neque vir est neque mulier. Sed de istis declara-
re altius est negotii. Sunt tamen quaedam mulieres
siccae corporis quibus uno accidit mense et alio
non. Et ego quasdam vidi virgines castas
ieiuniis et vigiliis macerantes corpora
quibus numquam accidit menstruum in pluribus mensi-
bus per multos annos et propter hoc non in fir-
mabantur dicit etiam Aristoteles quod quibusdam etiam
non accidit nisi post tres menses. Mulieres
autem quibus accidit omni mense menstruum cito
purgantur post duos videlicet aut post tres
dies. Quibus autem accidit menstruum post
longum tempus difficile purgantur. Aliquae et
in diebus quibus distillat menstruum sunt valde
dolentes quoniam in distillatione corrupti humoris
languet corpus et per venas quae arteriis
replet eas corruptus humor et destituitur
in corpore. Mulier autem quae saepe habet menstruum
cito recedit et alleviatur corpus earum post
eius recessum. Quibus autem medio modo accidit
hoc est aliis mensibus et media violentia
purgantur quibus autem impedit abscinditur

fluxus mestruorum sepe suffocantur operationes vitales quia fumus elevatur a matrice atque
comprimit spiritualia et inducit suffocationem. Corpo
ralis autem mulierum conceptus gravatur menstruo
quousque inmundentur. ita quod plures mulieres
quae corrumpuntur ad coitum menstrui patiuntur matri
cis suffocationem ex ventositate elevata eam
dante. exit sanguis menstruus apta matrice.
Cum autem menstruum in corpore mulieris est putridus
caloris consumentis humidum digestum quod tum in
corporalem et membris applicatur per ultimam non potest
digestionem suo pondere expellitur ad conceptum residuum
ex orificiis venarum in matricem propter utilitates
quas fert conceptui et refusum contra per os sil
ne. Utilitates autem eius in matrice sunt ciba
embrionis tempore conceptus quod a embrione ulti
digestione digeritur et assilatur per calore qui
est in embrione. Tempus autem naturalissimum
impregnationis quod facilius impregnatur mulier
est post quam emundata est a menstruo si tunc sta
tim sustineat coitum viri quoniam quod tunc non potest
impregnari signum est quod minus aliquo tempore impregnari
potest et ideo non frequenter erunt sine prole. Que
enim non impregnantur post menstrui mundationem
habent procul dubio constrictam matricem in medio
orificio et ideo semen viri aut magis aut
raro accipiunt impregnate autem tempore impreg
nationis non accidit menstruum naturaliter quoniam ne
cessarium est ad nutrimentum embrionis. Si autem
aliquid accidit nisi parum sit et cito quiescat
inducit debilitatem et forte mortem concep
tui aut forte sua lubricitate inducat ab
orsum. Mulieribus etiam humores cursos
pos habentibus in lateribus matricis sunt matrix
est levis et lubrica et ideo non tenent conceptum
semen et efficiuntur steriles. Si autem mulierum cor
quod dixi minus accidat et quod menstruat tempore im
pregnationis faciet tamen conceptum debile et
brevi tempore cum morte. plures autem sunt mulieres
quae multo utuntur coitu et desiderant ipsum ve
hementer et illis matrices pendent infimus
usque locum quo attingit veretrum tempore coi
tus et ille sepe menstrua habet quoniam vie
ad matrices eius sunt laxe et calor coitus
continue adducit humores. Mulier est plus
animalibus aliis feminis animalium habet menstruum
propter humiditatem et molliciem maiorem sui cor
poris et quia delicatiori et   et carnis

contribili utitur nutrimento et quia levis non
pilosum habet corpus feminis autem magnum vaca
lium sibi simile generantibus non accidit hoc quoniam
humor quem habent transit in corporis quantitatem
et in quibusdam aliis transit in pilos aut pen
nas aut in squamas aut in quasdam alias partes
quae non sunt in mulieris corpore homo enim solus
inter omnia animalia est omnino levis corporis et
maxime mulier. Transit etiam materia quadru
pedibus in cornua quam quadrupedia multo
habent spissiorem quam mulier aut vir quoniam turbidum
quod in spissat. Urinam in quadrupedibus fortis
eicit in muliebre per menstruum. Vir autem huius
substantiam eicit in sibi spermatis quoniam homo eicit
valde multum sperma respectu sui corporis plus quam
aliquod aliorum animalium et ideo etiam plus aliis
animalibus desiderat coitum. Viri laute quod plus
spermatizant sunt qui non sunt multum carnosi
vel pingues quoniam in illis transit spermatis
nutrimentum corporis qui etiam meliores sunt albi propter
humiditatem habent materiam spermatis licet vir
tute sperma facientem et impellentem habeant
paucam et ideo etiam non est improbabile quod nigri
non multum carnosi neque multum macri multum
habeant sperma quoniam in omnibus plus operatur vir
tus quam hec materia contra debilis. Calor autem
tamen multiplicat in viro tunc illa humiditas
quae materia spermatis est superfluitas transit in
materiam carnis. Similiter autem mulieres albe
pallentes aliquantulum magis trahunt et su
gunt filius suis sperma quam alie itaque quasi
exsugunt et exsiccant et debilitant viros. Et
huius quidem causa est aptitudo impregnationis ea
lium quoniam albedo significat molliciem et
pallor autem destitutionem a menstruo superfluo
et tunc matrix emundata trahit sperma de
veretro sicut ventosa. Hec igitur sunt principia
impregnationis et generationis in viro et muliere.

Capitulum xiii de signis impregnationis
iam facte et formacione conceptus

Signa vero conceptionis iam
facte sunt hec et primum quidem
est ut post orificium fiat co
arctius versus annum secundum sta
tim post coitum hoc enim signum est quod matrix
attraxit sperma et clausum est orificium eius
intus et nichil exiuit de spermate. Aliud
autem si labia fiant post coitum sicca tamen
est signum conceptionis feminis hoc enim significat
clausuram matricis et exsiccationem sui circa

mate concepto et ideo statim trahit labia vul-
ue et tenuia reddit ea et clauditur fissura vul
ue quasi sensibiliter sicut filis quibusdam labia
vulue contraherentur ad intus matricis Si autem post
coitum labia vulue sint lubrica et humida hoc
est signum quod exiens de matrice sperma lubricavit
ea Et si fuerint pinguia lenia ac si sit uncta
signum est quod sperma in proximo exivit eo quod humor
eius subtilior exivit iam qui pinguia et uncta
reddidit labia vulue Contrarium enim lenia sunt
labia vulue et postquam iam per aliquot dies
semen conceptum est signum est quod creatura concedet
quod iam incipit apparere matrix et emittere quod sub
tilius erat seminis propter quod mulieres concepte
in talibus tempore volentes semen conceptum un
gunt labia vulue primo oleo primis quod est
liquida pix eo quod matrix fugit a dare fetidum
picis et a dealtam abipsa et in exaltacione sua
contrahitur et clauditur orificium oris ipsius secundo
non est faciendum nisi postquam iam semen conceptum
est per quinque vel sex vel septem dies Post
unctionem autem picis liquide ungitur olibano
et absinthio et terra sigillata in oleo oliue disso
lutis eo quod omnia hec predicta sunt valde et
sua siccitate aperiant matricis clausuram Si
autem post vii dies sperma remanserit in matri
ce per tale studium tunc manifestum est quod impregna
bitur eadem rationes autem et signa predicta
in tercio manifestantur Si autem id quod conceptum
est disponat se ut fiat femina purgatio
feminis predictis in facta est in xxx diebus Et
si disponat se ad marem faciendum purgabitur
usque ad formacionem completam usque ad xl dies
Citius enim purgabitur semen conceptum femine
quam maris propter hoc quod est mollius et cicius se-
paratur ab ipso impurum Tardius tamen formatur
sperma de quo fit femina quam de quo fit mas
eo quod tenue et molle magis difficulter re
tinet figuras quam spissum Signum impreg
nacionis precipue omnia que dicta sunt est quod impreg
nate non emittunt sanguinem menstruum sicut
ante fecerunt Et hoc contingit propter matricis
clausuram et deviacionem menstrui ad alia loca
e dividitur enim tunc in tres partes et una
quidem pars ipsius fugit a concepto ad nu-
trimentum Et hec pars subtilior est alia
autem pars ~~subtilior~~ post hoc subtilior trahitur

sursum ad mamillas Et alia pars que est in
purior stat in matrice usque ad tempus partus
et tunc emittitur cum puero Lac autem in mamillis
in pregnatis primo quidem paucum est tenue et
aquosum et subtile eo quod parum adhuc sur
sum ducitur quia multum de subtili attrahitur
in formacionem et incrementum fetus Postea autem
quam creverit et completus est fetus non attrahitur de
menstruo nisi incrementum eius et tunc multum
redundat de ipso ad mamillas Et hoc cognoscitur
quia semen conceptum primo quasi nichil trahit
de corpore matris ad mamillas postquam autem
iam habet sensum et motum trahit per umbilicum
sicut per ventosam Et tunc multum attrahitur
de sanguine qui superfluit nutrimento concepti
et redundat uberius ad mamillas magis
apparet in mulieribus macilentis quia ipse
amplas habent venas per quas est transitus
lactis apparet hoc etiam in puerperis que
a virginitate conceperunt quia illarum mamille
magis separate et in actu cicius apparet
in fisico quam in pleno dicitur autem quidam quod
hoc etiam apparet in unguibus quoniam attracto san
guine ad matricem et ad mamillas pallescunt
ungues sicut in paciente frigus terciane
Si autem impregnetur mulier de masculo frequenter
est maior impulsus lactis ad mamillam dex
tram et sentit aliquantulum maius infra xl
dies motus lactis ad mamillam per aliquam
titillacionem mamille dextre et per exuberacionem
quam incipit habere super sinistram Si autem impreg
nata est de femina sentietur motus lactis
ad mamillam sinistram infra dies xl propter
debilitatem virtutis femine in attrahendo
sanguinem menstruum habet tamen ipse motus et terminus
lactis non omnino sunt certati in impregnacione
femine et masculi secundum est ut frequenter
contingit Sepe etiam contingit quod in matrice con
cepta est femina et tamen motus lactis sen
titur in mamilla dextra et econverso Cum in matrice for-
te conceptus est mas et inde sentit in-
sus lactis primo ad mamillam sinistram Et hoc
accidit quia multum quidem est sperma et tamen quali-
tate aut occasione formatur in feminam tunc enim
multitudine sua facit impulsum ad mamil
lam dextram Et econverso etiam quando paucum est sperma
et qualitate caloris sui formatur in marem
tunc enim paucitate sua declinat ad sinistram

Talos enim plures dimensitates facit sperma conceptum secundum magis et minus. Signum autem conceptus vehemens est ponderositas inguinis. hoc enim ratio est attendere ex suspensione fetus in matrice. Est autem inter omnia vehementius signum si in matrice incipiat fieri collectio et attractio sicut in apostemate propter calorem febrilem. Et incipiat turbari appetitus. hoc enim significat attrahi et colligi sanguinem menstruum de corpore ad fetum in matrice et ex retentione ipsius appetitum turbari. Quando autem diximus quod sanguis sic colligitur et lac ad mamillas dirivatur secundum antiquos ypocraticos incipit figurari embrio. Etiam ante hoc tempus post conceptionem et separationem est quasi similitudo carnis in forme ad et in figuratum humiditates enim que post impregnationem usque ad septem dies descendunt si contingat in eam apparere vocantur corruptiones eo quod sperma tunc corrupta sit sed non ad similitudinem sanguinis vel carnis conversa. Si autem post vii dies intra xl dierum apparuit interius et ex conceptum vocatur id quod sic descendit a filia abortivus quoniam in illo tempore consuevit abortus frequenter fieri eo quod natura iam orsa fuit formare et distinguere in specie humana. Si enim fetus mas fuit et per abortum in die xl exeat cum humore super terram a filia ex eo dissolvitur sua tenuitudine et non invenitur propter sui parvitatem. Si autem abortus fuit super aquam frigidam vel claram invenitur per velamentum recensere et habebit quantitatem magne formice. Et hoc si invenit in tela quadam quam findit in quantitate magne formice invenitur sicut dixi membra in eo caput et omnia membra sunt formata et distincta. Et aliquando quod recens cecidit invenitur humidus motus dilatationis et constrictionis quantum pungitur propter quod procerto fuit illa creata et nata. Et invenitur quod ventriculus eius et oculi eius magna sunt respectu sue quantitatis eo quod non sunt adhuc completa et adimata sed in materia fluida resultat forma et figura membrorum illorum. Et hoc simile accidit in aliis animalibus et membra generatorum non completorum ultima ante illam enim que hec membra respectu aliorum membrorum habent quantitatem. Si fuit autem id quod conceptum est femina et a filia per abor-

sum cecidit ante tres menses qui sunt xc dies invenitur abortum non figuratum et si intraverit quartum mensem vel tres completos fuerit invenitur femina formata et postquam formata est velocius completa ad ultimam formam quam masculus quoniam humidum post quam in statu incipit citius figuratur et completur quam siccum perfecit. Sic igitur patet formam complementum fieri quod est in prima figuratione et distinctione membrorum ex semine concepto intra matricem est post tempus completionis masculi eo quod xl masculus in xc autem die femina figurata invenitur. Ultima autem completione que prius perficitur in quantitate quidem femine concepte non complentur usque ad xc menses vel post ipsum. Sed postquam nata fuit femina citius crescit et maturat quam masculus eo quod calori maturanti et facienti incrementum minus resistit caro laxa et mollis quam caro dura et sicca sicut est caro masculi. Et hoc est causa quod citius vetule efficiuntur vetule quam viri quia humidum cito frigescit in eis et efficitur flaccidum et tunc canescunt et amplius accipiunt rugas et dispariunt. Processus autem vetularum quam multum coyti volunt. Adhuc autem quando mulier concipit semen orificium eius constringitur subito usque ad vii menses. Et aliquando in ipso mense septimo aut octavo incipit aperiri orificium eius quando fetus incipit descendere. Cum enim embrio ex partitudine uteri qui iam omnes artus est aut ex defectu nutrimenti quia iam magnos effectus habundantiam requirit quam minui fecit ei per sanguinem menstruum. Ex his duabus de causis non amplius pati potest suam remansionem motum quod in incipit descendere mensis vii vel viii vel viiii mense. Et in descensu suo exprimit labia vulve et fissura vulve incipit stare aperta. Et frequenter fuit labia vulve humida. Si autem quantitate fuit quidam post matrum fuerit nativitate non pati remanere sed tamen quod quidam naturaliter remanere quod natura est mobilitas et frigiditas conceptus tunc stat et non descendit in filius et tunc orificium matris non aperitur nec incipit fissura vulve aperire mense viii vel viiii membrione resolutione sua conatur descendere de corpore. hoc enim signat quod aut mortuus sit aut adeo debilis quod in ipso

non sit aliqua spes vite Signa eciam que
impregnacionis sunt quod mulieres per impregnacionem
efficiuntur graues et efficit sub oculis earum
quasi quedam obscuritas et grauedo ex
redundancia retenti menstrui Et hoc apparet
in quibusdam valde cito ita quod infra x dies
hoc sentitur In quibusdam autem corpora ma
gis tenuia habentibus magis retardatur Et
huius accelaracio et retardacio accidit eis
secundum quantitatem humiditatis superflue humiditas
in corporibus earum quia in quibusdam sunt multe et
in illis citius apparent signa et in quibusdam
sunt pauce et in illis apparent tardius sig
na predicta

Capitulum xiii de accidentibus que fiunt propter impreg nacionis siue sint impregnate de masculo siue de femina

P
lurimus earum mulierum impregna
tarum accidit tempore impregnacionis
vomitus et hoc dicunt quod euenit
in pluribus maxime accidit tempore
quo restringitur menstruum sed non dum
adhuc redundat ad mamillas Quibusdam
autem accidit tempore quo pili incipiunt
oriri in concepto Et causa quidem eius quod vomitus
accidit tempore retensionis menstruorum propter
quod ducitur ad mamillas est quod tunc non
nisi subtile attrahitur concepto dum est parte
nichil Omnia in prima mutacione et alteracione
spermatum nichil attrahitur de menstruo sicut
in fetibus ostendemus Et tunc sanguis
corruptus retentus intus venas redundat
ad villos stomachi et ad epar et nauseam
prouocat et abhominacionem et desiderium insul
sarum rerum et in animo suo quod comedat
huius glutum vel aliud vile quidem quia autem
oriuntur pili in creatura tunc fumi replentur
ex habitudo concepti embrionis et diffunduntur
in venis mulieris et redundat ad stomachum
et epar et inducunt nauseam et abhominacionem
Postquam autem sanguis menstruus ad mamillas
uberum manare incipit liberatur stomachus
et epar ab ipso et tunc redit appetitus
naturalis Et est aliud accidens quod mulieribus accidit
impregnatis quod videlicet in fine impreg
nacionis quia iam factus est fetus accidit eis
angustia ex constrictione emittendi vri
nam et hoc ideo quod in utero constringit collum ve
sice per quod vrina emitti debeat Accidens
autem mulierum impregnatarum de masculis est
quod cito et faciliter quiescit in eis dolor partus
propter virtutem pueri qui iuuat matrem ut ci
tius liberetur Et quod diu impregnantes sunt
in maiori parte sunt boni coloris propter calo
rem et spiritus qui sunt in concepto proprie quia est
bene vigorosus parientibus autem feminas
accidit contrarium huius Sunt enim turpis et
tincti coloris et pigri motus Et accidit
eis aliquando apostema in utero ita quod timetur
et caro earum ex indigesto humido quod resi
dat a concepto femineo Quibusdam tamen totum
contrarium eorum quod diximus accidit Sunt enim
boni coloris et leues tunc impregnantur aliqui
de femina Et ergo modo sunt forte hec que in
pregnantur de masculo Et huius causa supra nos
assignata est quia videlicet concipit femina
ex multo semine viri quod est nata erit
virago multos gestus viriles habens nisi
magnam violenciam faciat complexioni quod consue
tudinem contrariam Impregnate eciam propter re
tencionem menstruorum appetunt propter res diuersas
quod desiderium quidam antiquorum Grecorum
tirikcon appellauerunt Et causa huius desi
derii vt in physicis ostensa est Quedam eciam
mulierum istud desiderium incurrunt velocius
post impregnacionem quam alie et cicius aufertur
a quibusdam earum et tardius ab aliis Quibusdam
eciam raritissime accidit quod impregnacione eorum
melioretur disposicio corporis aut coloris
earum quia videlicet habent corpora sicca ari
da aut non nisi habent inpura humores pilo
tiles Quia enim illi attrahuntur ad in nutri
mentum creature concepte tunc depuratur et languet
corpus et efficitur turpis Que autem con
disposita habent corpora talibus eciam non tale
est contrarium in impregnacione contingit debilitas
aut appetitus sicut iam diximus in ma
iori parte accidit mulieribus pregnanti
bus cum fetui incipiunt oriri pili in capi
te aliquando eciam accidit quod in pregnantibus mu
lieribus fluunt pili capitis quos habent
a prima generacione et multiplicantur pili me
bris in pubis sunt pili ex nigrescencia et
humore calido sicut in inguine et ascel
lis Et huius causa est quod humor qui est ma
teria pilorum retrahitur a superius et ex calore

sic inferius quam medulla cerebri aliquantulum
distat a testa a testa capitis Et eciam humo-
re vaporoso non irrigatur inducitur calvi-
cies Accidit autem hoc impregnatis quod mas-
culus conceptus ut in pluribus in corpore fa-
cit maiorem motum quam femina et paritur
citius quam femina et utriusque huius causa est calor
et vigor masculi super feminam Similiter
autem dolor qui accidit in impregnacione et partu-
ricione concepte femine est continuus et tardus et debilis
non acutus et in conceptis maribus est acutus
et fortis sed non continuus sed brevis Co-
gnoscitur et quando adhuc autem quando tempus
proximum pariendi venerit cum mulier in-
pregnata conceptor festinabit partus et partus
propter agitacionem capitis fetus Et hoc dico se-
mel quod mulieres putant sibi iam instare tempus
parturicionis cum tamen in veritate adhuc non
instet sed embrio movet et vertit caput
suum tunc et iterum post hoc quiescit Et hoc
est de supradictis accidentibus hominum quod femine cum
aliorum animalium habent unum determinatum tempus
in quo pariunt Mulier autem sola habet terminos
diversos valde sicut nos in sequentibus os-
tendemus Quod autem est quod alia animalia sunt
propter aliquam similitudinem habent complexiones et
modos vivendi et alia accidencia homo autem omnia
valde diversa et dissimilia habet homo Et ideo eciam
variantur omnia circa complexionem et modum vi-
vendi et alia accidencia consequuntur diu stat
autem tempus partus hominis probatur experi-
mento quod quedam pariunt mense vii In maiori
autem parte pariunt mense viiii antequam nascantur
Et dicitur de aliquo quod natus fuit post me-
sem xiiii Generaliter autem nullus natorum ante
septimum mensem hoc est qui sexto mense
natus est vivit sed cito moritur Quidam
autem qui vere pariuntur in vii mense si pa-
riuntur in principio mensis sunt debiles et habent
gracilia membra et sunt parvi Et iam statim
nascitur suscipiunt ab obstetricibus et involu-
unt in pannis lane mollis aliquamdiu unctis
butiro aut axungia non salsa Et plures
istorum habent poros manifestos quibus sunt vie
sensuum aut corporis superfluitatum valde par-
vas et precipue auriculas et nares Et
cum post ortum involuti steterint amplificantur

magis Aliquociens autem accidit quod quidam
nati in viii mense super vivunt sed raro cum p-
tuldino ad complementum manet in vii sed qui de-
biles sunt post motum quiescunt Et in viii viribus
non recuperatis descendunt et nascuntur Et ideo ra-
ro vivunt Sed si remanent in utero per circulum
unum lune recipiunt vires et nascuntur ad com-
pletum in nono Et tunc super vivere possunt Di-
cunt tamen aliqui quod in partibus egipti que
sunt partes calide et humide et multum se
ubi mulieres et virgines ad viii menses et vivunt
filii dicuntur etiam quod in pluribus regionibus pluvio-
sam adeo salvantur nati in octavo mense
Contingit eciam quod aliquis credidit nasci et sal-
vari in viii mense quod in veritate non est verum
sed propter maliciam regiminis et computacionis
mulieris impregnate computatur quod sit filius viii
mensium cum tamen viiii mensium eo quod ante conce-
perit quam opinetur Mulieres enim non tamen cu-
stodiunt et observant tempus prime impregnacionis
multas eciam mulieribus accidit dolore partu-
ricionis in viii mense et in eo mense pariunt
si supervenit febris et sepissime moritur
mortuo embrione quam nimiam debilitate
fluxus sanguinis qui sequitur talem qui innatu-
raliter abutens abrumpitur Et ideo non solum non
vivunt nati mense viii sed eciam matres talium
natorum moriuntur Et similiter est de natis in eo
quam illi adhuc fortissime coherent utero
et abrupcione multus sanguis exiens ex cor-
pore matris non sunt eam vivere impossibile
aut infantes et modicus sanguis qui fluit
ex umbilico eius accidit contrarium Si autem
pariantur nati post mensem decimum dicitur quod
mulieres erraverunt in computacione prime im-
pregnacionis Ego autem vidi puerperam honestam
et fide dignam cum cum in matre quantitatem
filii quod protulit que enormis erat quantitatis
asserunt constanter quod natum per in plus et
amplius multo gestaverat Error tamen se-
pe accidit in computacione mulierum ex multis
causis quarum una est quod sepe ex semine suo
vel viri inutili semine recepta et alia
causa accidit in matrice tumor ventositatis
aliquis et credunt se concepisse et ab illo tempore
computant et postea per aliquot dies concipiunt
et vere conceperunt Et quod non computant
a primo ventris tumore decipiuntur Alia

enim mulier recipit sperma viri et illi spermati non coniungitur sperma proprium tunc sperma viri vanum est et convertitur in ventositatem et elevat matricem et forte vapor eius ascendit ad caput et inducit vertiginem aut etiam epilempsiam et melancolias et in talibus decipiuntur femine credentes se concepisse cum non conceperint. Similiter aliquando mulier coit cum viro qui aut non emittit semen aut valde tarde post longissimam confricationem coitus emittit et in illo coitu mulier emittit sperma proprium intra matricem propriam et non sperma viri et clauditur matrix super sperma proprium et tunc etiam illud semen est mobile et convertitur in vaporem ventositatis et elevat matricem et facit opinionem et similitudinem conceptus. Et si postea mulier secundum veritatem concipit de alio coitu viri facit errorem in computando. Alia etiam que claudunt matricem aut abscondunt menstruum faciunt aliquem errorem sed non sicut ea que dicta sunt.

Capitulum quintum de geminis et de hiis qui recipiunt unam impregnationem super aliam et de hiis que non faciunt

Considerandum autem est post omnia que dicta sunt de principiis generationis hominis quod quedam animalia perfecti fetus unicum quedam autem plurimos simul sicut canis et catus et leo et huiusmodi animalia. Homo autem convenit cum utrisque. In omnibus tamen locis habitationis humane mulieres in maiori parte pariunt fetum unicum sed in quibusdam paucis locis frequenter pariunt geminos propter multitudinem humoris seminalis qui nascitur in corporibus hominum in locis illis sicut fit in Egipto propter quod etiam luxuriosa vocatur a gentibus egiptiaca. Contingit enim ibi mulieres sepe parere tres vel sepe quatuor, maior autem numerus ad quem aliquando perveniunt nati est quinque; hoc enim visum est in multis mulieribus. Contigit quod quedam mulier in Egipto peperit quatuor vicibus xx filios qualibet vice et supervixerunt plures eorum et narratum est in arabico et greco medicis quod quedam nobilis mulier in Germania peperit lx filios qualibet vice quinque et multi eorum venerunt ad etatem mediam annorum et nos inferius recitemus et narrabimus mirabilia de multitudine geminorum que ad nos devenerunt. Avicenna narrat de quadam que ~~fecit~~ ab uno coitu fecit de xxij figuratos et de quadam que fecit ab uno coitu de lxx figuratos in temporibus suis. Et narrat incertus medicus de quo supra mentionem fecimus quod ipse vocatus fuit ad curam cuiusdam mulieris nobilis que fecerat ab uno coitu de c et l simul et putabat se omnes emisisse de matrice et tamen apparuerunt tele inventi [?] super quantum figurati habentes quantitatem sicut est auricularis digitus hominis et plures eorum habebant motum dilatationis et constrictionis et plura alia signa vite et impetu [?] iacebant ante oculos eius et omnia corpora erant completi et digiti manus quasi capillares et similiter digiti pedum. De ea autem generatione nos postea loquemur. Quod autem mirabile videtur est quod in maiorum animalium gemellis fetibus quidam est mas et quidam femina superveniunt et evadunt a morte usque ad completionem prout debet. Sicut supra in ambabus autem rarissime evadunt gemelli qui sunt diversi sexus, aliquotiens tamen supervivunt. Et huius causa est delicatio complexionis humane et teneritudo matricis que dissipantur diversa corporum qualitate distinctorum sexuum. Fiunt enim sepissime in vulgari uno partu in mulieribus valde pauci partus [?]. Adhuc autem nulla omnino femina aliorum animalium ab homine recipit aut sustinet coitum post impregnationem. Mulier autem post impregnationem non solum sustinet coitum sed etiam desiderat tunc plus quam ante et sepius quam fecerat. Unde non fiunt impregnate frequentius sicut est impregnata de femina. Sperma enim impregnate infunditur super venis [?] et scalpendo excitat delectationem et tunc quamvis recreat confricationem coitus. Mulieres etiam tempore impregnationis plus delectantur in coitu quam alio tempore propter humoris ad inguina attractionem. Alia autem animalia non habundant tali humore et illud quod est totum attrahitur ad conceptum et remanet corpus destitutum et ideo perdidit ab eis coitus desiderium. Equa autem sola excipitur ab aliis animalibus que etiam aliquando sustinet coitum post impregnationem frequentius quia habundat cibo et humore subtili multo

semina. Aliquando autem omnes nate sunt masculus se-
mine aliud postquam recepit semen vi
pregnacionis fugiunt subito et non suppone-
re amplius masculis ad coytum fugiunt
aut paucae illae que carent prioritate plures
recipiendi impregnationes sicut equa quarum una
fit per coytum anteriorem et alia per coytum
posteriorem. Et equa tamen licet sustineat coy-
tum post impregnationem non de facili recipit
unam impregnationem super aliam sed effluit
semen post coytus. Et huius signum est quod ra-
ro parit plus quam unum fetum. In mulieribus
autem accidit impregnari unam impregnationem post
aliam. Et retinent aliquando utramque impregnationem
nisi secunda impregnatio sit spacio magno temporis
post primam. Tunc enim secunda inducit mulieri do-
lores. Et quia non fuit completa adhuc antequam
ad partum veniret prima impregnatio descendit
fetus primo conceptus et dampnat impregnationem
secundam ita quod formari non patitur et aliquando
corruptione dampnabitur et corrumpitur. Et quandoque pri-
ma aliquando est quando secunda impregnatio et
conceptio seminis est valde parum ante partum ita
quod iam descendit partus salvatur et formata
secunde impregnationis invenitur iam nato co-
[illegible] sicut viscositas quedam limita sup-
[illegible] corpus [illegible]. Et non una impregnatio
cito sequitur aliam concipiuntur ambo semina sicut
accidit mulieri que primo peperit filium qui similis
erat marito. Et post aliquot paucos tamen
dies peperit secundum qui similis erat amasio. Et
aliquando nascuntur duo successive [illegible] inter-
[illegible] paucis diebus aut septimanis aut
mense uno quia quedam mulieres fortissimas
habent matrices et retinent semen. Sunt etiam con-
ceptui [illegible] apta sunt ad hoc [illegible]
parte [illegible] menstruationes que fiunt in
uno et eodem mense alia quidem in principio et
alia in fine mensis eiusdem. Nam etiam dicit Aristoteles
abortisse unam mulierem xii filios quorum
impregnacio fuit successiva. Non enim tantum
numerum conceptuum matrix potuit aut portare
nisi paucos. Et ideo descendens matrix appe-
ruit portam et emisit conceptus omnes. Mul-
ieres que impregnantur duabus aut pluribus
impregnationibus aliquando paucis diebus [illegible]
in forma et alias impregnationes salvant

conceptus [illegible] illos in matrice eadem virtute
qua in matrice salvantur gemini. Fertur autem quod hoc
accidit ei qui dicebatur [illegible] hoc enim
erat manifestum multis. Et fertur quod quedam
mulier adultera est et impregnabatur post
virum suum impregnatam et peperit sicut ve-
duos filios quorum unus similis erat coniugi et
alter adultero sicut diximus paulo ante superius.
Accidit etiam alii alio tempore [illegible] eiusdem mu-
lieri quod ex primo concubitu impregnata fuit
duobus gemellis et postea diu fuit impreg-
nata de tercio. Et in primo partu peperit gemel-
los filios salvatos. Et post quinto mense pe-
perit tercium sed subito mortuus fuit eo quod
fratres sui gemini ante eum superverunt confor-
[illegible] ita quod ad [illegible] non suf-
ficiebat [illegible] et ideo moriebatur. Aliquando etiam
dicit Aristoteles accidisse quod quedam mulier filium pe-
perit septimo mense ab impregnatione sua qui
salvatus. Nono mense completo cum complebatur tempus
totius impregnationis peperit duos geminos
quorum unus vixit et alter mortuus fuit
et qui vixit [illegible] et [illegible] quod non po-
tuit esse nisi [illegible] quod impregnata fuit de
geminis post impregnationem temporis quo concepit illum
unum quem septimo mense peperit. Amplius autem
sepe accidit quod quedam mulieres simul ab-
ortiunt et concipiunt ita quod in uno concubitu unus
exit per abortum et alter intrat per conceptum
et hoc frequenter accidit in hiis que multum delec-
tantur in coytu propter [illegible] matricis [illegible]
[illegible] et [illegible]
conceptum et eandem mulierem concepisse apparet
ad semen effusum in coytu et tunc [illegible]
[illegible] et fugit effusum semen [illegible]
coytum. Et hoc etiam contingit quando vir [illegible] coit cum
muliere pregnante post unum mensem completum
quando iam pars de fetus matricis incipit apperire
postea ad partum mulier perficit fetum qui
induitur viscositate ex semine fuso per coytum.
Et huius causam in principio istius capituli assig-
navimus. Contingit etiam aliquando quod mulier pre-
gnans effundit [illegible] in ducitur su-
perfluitatibus [illegible] ciborum que desiderat
cum edit eo quod matrix indiget nutrimento
fetus quia vacua est [illegible] calefacta multum
attrahit et tunc trahit succum cibi in di

gestu sicut faciunt renes qui sunt fortiter calefacti. Et tunc ille fetus qui a baro in fantem non potest adheret et ut sordities extrinsecus adherens. Quedam etiam que impregnantur utuntur sale multo et acutis calidis propter acumen caloris qui donatur impregnatis et propter acumen nutrimenti quod exinde potatur genuerunt filios sine unguibus. Quoniam nutrimentum salsum sua caliditate consumpsit fumos terrestres et suo acumine expellebatur ad extremitates et corrosit radices unguium. Similiter autem in lacte quod est communiter in menses multum omnino est iuvamentum ad utilitatem quod est tenue sanguinolentum tunc ad partum pervenit. Dicitur lac melioratur. Et lac quidem primum est salsum et aliquantulum saniosum propter humores saniosos quos invenit in corpore venarum et hos ante se expellit ad excipiendum et sic etiam accidit in ovibus et vaccis et aliis animalibus. Quedam etiam postquam impregnantur multum abhorrent coitum et debilitantur ex patientia illius eo quod ipsum impedit nervos et caput et malas maxillas elevat in origines nervorum primum et in viis ex omnibus igitur predictis patet quod principium generationis quod est potentia generandi est in mare tunc quando primum perficitur sperma et principium generationis est in femina hoc est quod habet potentiam concipiendi quando primum emittit menstruum sed tamen in isto tempore non statim pariunt nisi modicum et quos generant sunt debiles non complentes periodum humane vite. Iam autem superius diximus que etates sunt congruentes tam in mare quam in femina ad perfectum principium generationis.

Capitulum sextum de varietate potentie generandi secundum etates et complexiones et alias dispositiones coeuntium

m Menstruum autem cessat in pluribus mulieribus que sunt post xl annos et in quibusdam habet ad l annos et tunc desinit fluxus muliebris et cessat potentia generandi. In viris autem pluribus efficax est semen usque ad lx annos et in quibusdam paucis usque ad lxx annos et tunc desinit in viris potentia generandi. Visum est enim quendam virum genuisse in lxxx annis. Contingit etiam quod vir aliquis et mulier aliqua non generant propter

et quando dividuntur ab invicem mulier generat ex alio viro et vir generat per aliam mulierem ex multis causis quarum una est quod spermata eorum non sunt proportionata sed forte unum corrumpit reliquum aut stringit hoc per membra generationis non habent proportionata et non suscipiunt sementa loco unde attrahi potest aut stringit etiam quia vir et mulier semper inequaliter conveniunt sicut quando vir velocius semper est emissionis et mulier semper tarde aut econverso. Et plures tales sunt cause propter quod locus vacatus fuit quando simul confirmatur impetet quod uxor non fecunda ab uno mutat alium. Et hac licentia maritalis ad tempus separati sunt a coitu et nupserunt alteri. Sed tamen nec ab alio suscipit conceptum redeunt ad coitum amplius aut sepissime accidit econtra quando utrorumque qualitas sperma est calidum et spissum plurimos nasci filios aut nullas aut paucissimas filias. Ex aliquibus mulieribus plurime femine absque filiis quando sperma appositas habet qualitates et quando separantur ab illis mulieribus aut non generant omnino secundum quod genuerunt prius. Et huiusmodi in promptu. Adhuc autem aliquis vir ex aliqua muliere generat in una etate aliquid secundum et in alia etate aliud sicut in iuventute forte filios et in senectute filias aut econverso propter diversas spermatis ex etate mutationes que note sunt ex predictis. Adhuc autem quidam homines non generant in iuventute et postea incipiunt generare et quidam faciunt econverso et propter quod hec sunt excellenter calidi et sicci que qualitates tunc temperate fiunt successu etatis temporaliter sperma et accipiunt virtutem generandi. Alii autem opposito modo sunt dispositi. Amplius autem quedam mulieres valde et difficulter recipiunt semen. Et tamen recipiunt cito retinent. Et quedam impregnantur de facili et retinent semen conceptum. Et huius accidentis sunt plures cause quia debilis est matrix aut forte humidum movetur matrix in delectatione coitus aut forte intus superhumor corrupta aut alia aliqua causa huius. Adhuc autem aliqui coniuges continui non generant nisi mares et aliqui non generant nisi feminas sicut communiter cantant de viro qui vocabatur Dyabrakaleos qui ex pluribus uxoribus sibi coniunctis genuit lxx filios inter quos non fuit nisi una sola filia

accidit etiam pluribus viris habentibus in iuven-
tute magnam grandi potentiam et postea
omnino deficere et non generare et in tertio di-
spositione revertitur ad primam potentiam grandi. Et
hoc non fit nisi propter causam in preparatione aliquis in-
firmitatis aut excitantis aut corrumpentis
humidum seminale. Adhuc autem frequentissime
accidit quod occasiones parentum resultent in
natis aut eque fortes aut forte fortiores
sicut podagricus generat podagricum et leprosus
leprosum et alii tantorum. Et melancolicus
de melancolia corrupta generat leprosum. Verita-
tem loquendo res in naturales parentum generantur
alii tali generatione per generationem succedentes sibi.
Macule enim parentum aliquando inveniuntur non tantum
in filiis sed etiam filiorum filiis et in nepotibus
per totam successionem aliquando. Aut hoc non fit
ita quemadmodum fertur de quodam habente maculam morsce
nigre in bracchio cuius filius tenuit maculam
eandem propter quod etiam pater putavit illum non
esse filium suum et fuit deceptus. Talis enim
successio macularum in tota posteritate non
nisi raro accidit quando videlicet semen habentis
maculam semper vincit super semen mulieris
et super sanguinem menstruum et format ad to-
talem similitudinem parentum generantis aliquando
aut adhuc sunt nati in eadem quantitate cum
parente quando complentur et aliquando sunt in diversa propter
multas varietates seminis et propter multos
modos utero matris in magnitudine aut parvi-
tate uteri consideratos. In talibus enim simili-
tudinibus aut dissimilitudinibus nichil manifes-
tum sensui aut certum secundum rationem tradi pote-
rit. Quod ut in pluribus nati similantur parentibus
aut avus aut pavus corporis sicut fertur de mu-
liere albo que ex nigro marito suscepit filiam
maurum sed filia illa procreata ex albo genuit
filiam nigram sicut fuerat pater avus. Hoc autem
quod dicitur potest quod femine nate in maiori parte
assimilantur matribus et masculi in maiori parte
patribus tunc frequenter accidit contrarium huius
eo quod forte sperma viri suis qualitatibus non vincat
semen mulieris nisi in solo loco et eam sexus
et membribus aut in pluribus aliis membris
vincit qualitates mulieris spermatis et
tunc erit filius similis matri. Et aliquando accidit
per oppositum modum quod filia similis erit patri. Aliquo-

tiens etiam accidit quod nati assimilantur et patri
et matri in partibus diversis sui corporis. Similiter
etiam accidit aliquando nasci geminos dissimiles
eo quod in uno vincit qualitates viri parentis
et in alio alterius. In maiori tamen parte gemini
qui sunt in uno continentur similes sunt. Visi enim
sunt a nobis duo fratres gemini in Germania ita
similes quod nullus nisi in quantum cognoscere potuit
a b alio. Sed propter ipsorum vidimus consimiles fuisse
in more eo quod respiravimus utrumque et duorum
loquebantur similiter et cantabant quasi voce u-
na. Et se tantum ad invicem diligebant quod
unus sine ab alio esse non potuit. Hec autem
similitudo non tantum accidit in geminis qui sunt
ex spermate uno et uno continentur. Sed etiam
invenitur in fratribus non geminis sicut refert
Aristoteles de muliere quadam filium ex genitura
cuiusdam viri peperit. Cum in omnibus similem su-
o. Et huius causa est una virtus informativa parentum
et modus vincendi et accidentibus autem quod illa
multum variant corpus. Adhuc autem quedam
mulieres filias suas conferunt in similitudinem
suam et filios suos in similitudine patris. Et
hoc accidens dicitur de quadam equa que erat
in civitate aspe Farcolon vocata que est
regionis Alydin. Sic enim vocabatur antiquitus.
Et huius causa est quod sperma matris vincit in
filia et sperma patris in filio.

Capitulum septimum de modo conceptus spermatis
in matricem et de modo positionis embrionum
animalium in matrice nominum similium et de facta
umbilici

Et autem propter causam predictam
adiciendum quod etiam diversa magna
est animalium ab homine et hominum
inter se in emissione seminis
et dispositione embrionis in matrice. In mulie-
ribus enim hominibus et aliis animalibus conceptum sper-
matis precedat quedam ventositas exiens
que resolvitur ex corpore semine. Et signum huius
est quod exit ventositas continue sperma quod
vomitando exit sicut habet quandam sig-
num retinens partes eius adiuvetur tamen
non ignorare quod tunc continuum spermatis electum
est preterclusa ventositas et ideo electus
eius fit per motus per ventositatem primo ex-
it postmodum et procreatam aliam et ergo quasi vomi-
tus impulsu exivit eius quod vomitur. Et

secundum numerum illarum vomitacionum est minus delectationis in coitu. Adhuc autem quoniam considerandum est
quod quando sperma durauerit in matrice tempore longo
et impregnata fuerit generat ipsum tela quedam.
Sperma enim cadens in matricem antequam figuretur
simile est humiditati oui noua generate et con-
tecte ex filis. Et cum tela exterior aufertur apparet
filosum et sic est plenum venis quibusdam. Omnia
enim animalia siue sint volabilia siue gressibilia
ouancia per illum modum ex humiditate in tela
contente generantur. Sed animalia que ex utero generant
generant animalia sibi similia habent vmbilicum
adherentem matrici sicut declarabimus in sequentibus.
Et per illum sugit a matrice aliquando et corpora
que ouant in se et postea generant ex utero
habent etiam vmbilicum usque corticem oui
quem postea sugit a matrice quando mutorum
maternis de testa egrediuntur. Quedam
autem habent utrumque istorum modorum vmbilicum sicut
habent quedam genera piscium que intus ouant et
extra pariunt. Adhuc autem animalium corpora
que formantur in matrice quedam sunt in tela quadam
et quedam in secundina. Et voco telam sim-
plicem pellem. Secundina autem est que per
venas et arterias continuatur ex matrice
ad umbilicum et fert per umbilicum embrio-
ni spiritum et nutrimentum ex corpore matris.
Propter quod etiam secundina vocatur et est quasi
pellis secunda embrionis ad quam perducit contex-
tio nervorum et venarum embrionis. Animal
enim primo fit in secundina et extra secundina
etiam generat ipsum tela et plures partes
illius tele generantur et adherent matrici
propter cottilidones. Residuum autem quod in uol-
uit embrionem est separatum a matrice. Inter
telam autem et secundinam est humiditas aquosa que
residat ex fetu et ex redundancia urine
ipsius sicut in sequentibus declarabimus. Et hanc
humiditatem obstetrices vocant grece stalsa-
rem. Omne autem animal habens vmbilicum eleva-
tur per ipsum. Et si matrix habet cottilidones ve-
narum et arteriarum est vmbilicus adherens
illis sicut sit generatum cum ipsis. Si autem locus
est matricis plane superficiei in fetus tunc
vmbilicus continuabitur superficiei matricis et
sugit corpora. Adhuc autem omne animal quadru-
pes ponitur extensum in matrice propter in...
longitudinem. Animal autem carens pedibus ia-
cet in matrice supplicatum sicut est videre
in delfino et ceto. Et aliis animalibus piscibus
ex utero animalia sibi similia generantibus. Animal autem
bipes stat in matrice in curvatura sicut aues
stant in ouo et homo in matrice. Hec enim in
curvata stant in matrice ita quod nasus hominis
est inter genua et oculi corporis super genua sua.
Hoc tamen melius distinguetur in capitulis
istius libri. Adhuc autem omnia animalia siue
quadrupedia siue pedes bipedia siue pedibus
carencia primo ante completa quantitate tenent
capita sua in matrice superius et cum completa
fuerint et instat tempus partus tunc vertunt
per se ipsa capita inferius ad exitum secundum natu-
ram. Ex quo partus naturalis est hoc modo quod
caput primo exeat de filia. Amplius autem
in natis quorundam quadrupedium postquam completi sunt
ad exitum ex utero inveniuntur superfluitates in
stomacho secundo que vocantur monsculum. Et aliquando
inveniuntur in ultimo intestino quod longaonem
superius in anathamia appellauimus. Et causa huius
est impuritas menstrui sanguinis quem sugit ex
matrice quando tractum ex crudo et terestri malo
nutrimento animalium istorum nec diu stat in
talibus fetibus tales superfluitates sed parum
et est nigra sicut corruptus sanguis qui eicitur
ex ipsis et hec superfluitas non invenitur in
bipedibus. Similiter autem superfluitas humida
que est urina aliquando in vesica fetus. Et aliquando
hec receptaculum proprium in matrice in quo recipitur
sicut in homine. Et fetus qui habent ipsum in
vesica sua parum habent et non diu tenet
antequam nascantur sed magis diu tenetur in tela
quadam cuius dispositionem in capitulis istius libri de-
clarabimus. Amplius autem in matricibus in quibus
per cottilidones sugit embrio quanto magis
crescit tanto contrahuntur et diminuuntur cotti-
lidones eo quod totus humor sugitur ad corpus
fetus per eundem modum quo crescunt cottilido-
nes fructuum arborum et maturatis fructibus
et in fine abrumpuntur a matrice sicut fructuum
cottilidones abrumpuntur a parte arboris et
tunc cadit fetus sicut cadit fructus. Na-
tura autem vmbilici est sicut sit in vasculo

tele aliorum circa venas que veniunt ex
gibbo epatis fetus ad stomacum et ipsam ad
herent intra et sugunt corpus quod redun
dat ad gibbum epatis in fantis complucionis
embrionibus animalium granaticum sibi similia
inveniuntur quatuor vene sicut in vaccis po
rcis ceruis et huiusmodi animalibus magnis in
parvis autem animalibus sicut in lepore et glire
inveniuntur due vene in umbilico in mini
mis vero sicut in avibus invenitur una
iste autem vene que sugunt nutrimentum extenduntur
in corporibus embrionum ad omentum per tenentes
nutrimentum et quedam earum transeunt in siphac
per epatis summum in ipsa vena que porta epatis
appellatur et quedam vadunt ad venam mag
nam quam abhar arabes vocant id est iudicium
autem illi vena abhar vocata in dorso et
quodlibet illius paris continet et involuit
unum par tele quod est in circa radicem
ventris et factura umbilici est super
flitas que corporum fit a partibus et quando embrio
completur cadunt iste vene a matrice et quando ma
gis vigorem accipit embrio descendit
ad loca profunda matricis inferius et tunc incipit
ostendere motus suos et quiescunt sic tunc partus
sive embriones ad loca que sunt circa inguinem
et egestionem exitum

Capitulum octavum de partu et exitu embrionis circa partum animalium et de emundatione post partum et de lactatione pueri .:

Post partum autem augmentantur dolores in pluribus locis pectoris cum habent dolorem tunc in vena cava eo quod fetus in illa matricis parte iacet et comprimit eas corpus autem musculos aut nervos. Aliquando autem dolores sentiunt inferius circa ventrem acutos citius pariunt. Habentes autem dolores in pectore que super intestina et anchoram ~~vocatam dy~~ sive dyafragma vocatum non cito pariunt. Adhuc autem si fetus fuerit mas prius ante exitum pueri descendit humor virulentus citrinus. Si autem fuerit femina descendit humiditas aquea sanguinea in quibusdam autem aliquando forte non contingit ista que diximus neque eveniunt dolores magni in tempore partus aliis feminis animalium preter mulieres. Mamfestum enim

est quod partus talis animalium valde gravat et in mulieribus propter accidit dolor fortis et precipue in mulieribus que non habent costas ma gnas et amplas eo quod ille propter plenitudinem carnis et vene non bene possunt tenere anhelitum ne re spirent quod maxime confert ad evitandum et complendum partum expulsionis has enim partus multum gravat eo quod inter pariendum anhe lant propter gravitatem et angustiam quam patiuntur. Et tunc inspiratione illa que aufferet et emittunt spiritum intus fortiter attrahit et impedit exitum partus. Est autem signum propinqui descendit inferius quod procedit eius humiditas sicut diximus supra et tunc findit tele. Et post hoc exit embrio. Transponit se autem in matrice quando in matrice habuit eum et pectus suum versus dorsum matris sic et tunc trans ponit se inclinando caput in fundus circa in ternis sui hoc est quod erat versus in terminus matris efficitur exterius et eius que anterius eius exit de siluia continuus ad su perius silue versus ventrem matris et dorsum eius continuum est ad inferius silue matris sic. Et tunc hiis completis nodare primo et postea abscindere debet umbilicum obstetrix. Hec autem scientia obstetricandi indiget magno ex ercitio eo quod de facili periclitantur et mater et partus nisi obstetrix valde caveant. Obste trix autem prudens et exercitata per allevi are et adiuvare in partus alleviatione corporis aut ipsam non solum est in structa maudiu tacto pientis sed etiam in omnibus aliis que consequuntur accidentibus in partu et circa dictum partus et preci pue in ligatione umbilici. Et tunc cadat secundina tam ex utero matris quam ex ex umbi lico et filo laneo debeat ligare umbili cum licio quod vocatur affaron propter tele umbilici colligationem quod sic vocatur abscissio autem umbilici debet esse primo superius supra ventre forte ad trium digitorum quanti tatem et in abscisione una pars que est in superiori cadit cum secundina et alterum consolidatur et arescit donec decidit in loco ligationis licii a ventre infantis. Si vero filum dis solvatur ante consolidationem umbilici exibit sanguis de epate et corde infantis et tunc moritur infans. In exitu autem naturali ca put embrionis declinat ad inferius et mag

embrionis humani secundum compositionem naturalem sunt
extense super capud et quando embrio iam partus
est subito vadit manibus ad os suum ele-
vando manus et quidam est embrionum post
partum egerunt. Et fere omnes egerunt post-
modicum tempus ita quod in prima die partus expul-
sis a ceteris ingressum. Et illa superfluitas
exiens est multa respectu embrionis. Et color
eius est similis colori sanguineo aut magis
niger sicut diximus et hoc est fere secundum colorem
picis. Et quidem grecorum vocant illud super-
fluitatem mythamcon. Et deinde postquam
lactavit habet colorem lacteum. Et etiam
puls. Infans autem non habet vocem antequam
ante partum quamvis quibusdam grauis sit partus nisi
valde raro. Quidam audiui secundum modicum tempus fle-
tus intra uiscera matris et dicitur esse fortu-
nii signum futuri. Sepe enim est circa grauis
partus quod caput est contra et totum corpus
duum est intra et tamen tunc non auditur. Quando
autem embrio exiit secundum pedes habet quod
pedes eius versi sunt in sursum et contra
et caput supinus et tamen in talibus casibus matrem
tunc valde aggrauat partum et tunc aliquando re-
stringitur et abstinditur fluxus sanguinis
qui multum debilitat matrem. Adhuc autem
mulieres que non mundantur a fluxu sanguinis
post partum usque ad xl dies humide sunt valde
et ideo multum habent sermones matricis propter quod
est citius impregnantur aliis. Similiter autem
apti usque ad xl dies raro accidit flere
cum emissione lacrimarum aut vere ridere per
auditum vigilando sed forte nocte quando dormi-
unt faciunt utrumque istorum. Plures enim pueri
in somnis sentiunt motum fantasmatum et
propter humorem et magnitudinem capitis
multum et longo tempore dormiunt. Et quando
maiores efficiuntur et tremunt tunc magis
vigilant propter capitis aliquam contractionem.
Sompniant enim tunc infantes et hoc cog-
noscitur ex motibus corporum in finibus di-
erum illorum quos oculos incipiunt tenere
apertos. Amplius autem post partum omnia ossa in
figura et compositione sunt perfecta in omnibus
animalibus. Non enim est in hac diversitas alicuius
hominis ad alia animalia quamvis caput puerorum
hominis sit molle et non durescat usque in

quoddam tempus. Quedam etiam animalia pariuntur
cum dentibus et quedam sine dentibus. Den-
tes enim puerorum incipiunt oriri quando septem menses
post ortum oriuntur autem ut in pluribus primo
dentes qui quadrupli vocantur. In pluribus
tamen primo oriuntur dupli superiores et in quibusdam
paucis nascuntur dupli inferiores. Et quando lac
quo lactatur est calidum citius oriuntur dentes in ipsis.
Et multiplicatur autem lac mulieris post partum et
mundificationem fluxus sanguinis quia tunc redun-
dat ad mamillas habundanter. Autem quedam mu-
lieres tamen in lacte quod forte non habent ipsum solum
in commixtione mamillarum sed etiam emittunt ipsum
tamen in aliis partibus et forte habent ipsum
aliquando sub ascellaribus. Et quando lac non bene
expungitur aliquando in mamilla coagulatur et
durescit quando caro mamille est mollis sed
et laxa et spongiosa et si forte in mamilla
pervenerit aliquis pilus tunc accidit infir-
mitas mamille et apostemacio non quiescit
infirmitas nisi exprimatur pilus cum lacte
aut quousque putrescat et exeat cum sanie.
Adhuc autem cum exit lac habundanter non
multum invenitur menstruum eo quod in lac convertitur.
Quedam tamen lactantes menstruant sed
sanguis est valde humidus et aquosus et tunc
exiit a pluribus locis venarum matricis sicut
accidit in emissione sanguinis qui fluit in
emorroydis et repurgatio talium mulie-
rum est tarda et turpis quando sanguis corporis
aquosus est sicut sic saniosus et diu fluit.
Hic autem sanguis menstruus in quibusdam mu-
lieribus aliquando forte vadit ad corpus ad an-
cas antequam veniat ad matricem et grauat
tunc membra illa. Unum autem quod pluries
accidit pueris recenter natis propter plenitu-
dinem corporis est spasmus propter quod maxime
accidit hiis qui bene cibantur et lactantur
sepe lacte grosso sicut est vaccinum et quando
nutrices fuerint bene fertiles et bene plene
lacte corporis. In spasmo enim nocet multi-
tudo lactis. Nutricibus autem que lactant
pueros est observanda dieta quoniam vinum nigrum
bibitum a nutrice plus nocet quam album. Sed
autem nocet album si non est aquosum. Et speci-
aliter inflativum et constipativum nocet lactanti.
Cauendum enim valde est pueris quia plures pu-
eri in spasmo moriuntur ante septimum diem ab in-

teptione infirmitatis et si transierint di-
em septimum euadunt eo maior pte quod tunc
diminuitur humor superfluus in eis Inchoat
enim infirmitate p[er]ficto nocumento aggra-
uat in augmento lime quod tunc crescit et
ebulliunt humiditates in corporibus infirmorum Spa-
smus autem qui prius accidit valde periculosus
est quod incipit ante dormire et sic prolongatur Hec
igitur sunt que antiquus peripateticus scripserat
primus de principiis et accidentibus hominis et
alterius animalium Nos autem redibimus et po-
nemus contrarias quorundam contra ea que dicta
sunt et iunc sequebimus alias compositiones
et videamus que sit verior inter eas et illam
accipiamus et dimittamus residuum Erit enim fa-
cilior et lucidior et perfectior ista doctrina

Tractatus 29 nonus libri animalium qui totus
est de disputatione galieni et aristotelis de prin-
cipiis generationis hominis Capitulum primum et
est digressio de libro et rationibus galieni contra
conceptum et principium generationis hominis

A[c]cipiamus igitur que dixit de ista
materia dixisse credunt ypo-
cras et galienus et conferamus
cum hijs que dixit aristoteles Et
videamus que sit verius Dixit autem ga-
lienus quod quicumque dixit quod sperma non moratur
in matrice sed exit de ipsa non bene dixit eo
quod appetitus matricis non est ad sperma reiciendum
secundum naturam sed potius ad retinendum ipsum
Et huic consentit ypocras qui retulit de mu-
liere que ex coitu impregnari nolebat et
videns in se accepisse sperma dedit saltus
magnos ut efflueret quod etiam fecisset
nisi matrix fortissima fuisset in retinendo
ipsum Ex quo patet quod matrix desiderat re-
tinere sperma Eadem autem mulier postea emit-
tens partem circa partem ipsum ut dicit galienus
emisit quasi telam propter digestionem spermatis fac-
tam in matrice de calore calidi digerentis et
decoquentis est in humido viscoso quod decoquit
faciat semper venire corticem circa rem
durum sicut contingit in pane qui decoquitur
in clibano in pinguedine aliqua aut qui in
pinguedine frigitur in patella quia enim ma-
li decoctione est quod sic modo aut patellam
adit in corticem eo quod est remotius ab illo est

mollius et humidius dicit etiam galienus
quod propter hoc matrices sunt asperae factae in-
tus ut non veniat leue sperma super leue
superficiem matricis quia tunc omnino non retineretur
sed labitur sed asperitas matricis ideo est ut sit
retentiua spermatis Dicit insuper galienus
quod sperma esset tantum fluidum album et subtile
non posset ex ipso creari neruus et ossa et
venae ad oportet ergo quod sit viscosum
non multum fluidum sed subtile propter magnam
sanguinis subtilitatem ex quo factum est Si
autem aliquis ut inquit galienus dicit quod
sanguis menstruus alteratus alteratione tota
et reuerteretur in membra que diximus fieri
ex spermate tunc non esset sperma neque viri
et mulieris quod est inconueniens Ex sanguine ei
fieri non possunt cum sanguis sit fluidus non vis-
cosus sed subtilis et non retentibilis in-
matricem Ex spermate igitur fiunt quod est ge-
nus venis et neruus et ossibus per modum
predictum et hanc creationem non habet sanguis
cum membris secundum materiam Sperma enim est
materia porosa habilis recipere porositatem
amplam membris corporis ut ista generatio fiat
ex eo venae et arteriae et viae sensuum et
superfluitatum Ex quo est materia et sua vis-
cosa et ex hac habilitate huius est ex ea ca-
fiant neruus et ligamenta et cordae In sa-
nguine autem non est ista qualitas neque talis
est Sanguis igitur secundum generationem totam non
est istorum membrorum materia Adhuc autem aliquid
posset hoc esse quod sperma quod appetitur naturaliter
percutitur a matrice et sanguis quod continue vide-
mus per ea a matrice retinetur a matrice ad standum
membra duriora conceptus Et hoc totum est
dictum contra aristotelem et peripateticos qui dixerunt
omnium horum membrorum materiam esse menstruum sa-
nguinem et sperma non esse nisi formans et operans
ista per virtutem formantem que est in spermate vi-
ri Galienus autem sperma mulieris dicit esse
materiam que habet aliquam virtutem informantem sed
agens quod concurrit sperma viri Et circa quod in-
diximus de ratione galieni de spermate muli-
eris dicimus quod vult solum esse materiam continentem
membrorum in conceptu Et de hoc de spermate
non facit mentionem aristoteles sed adgnacioz dicit
sufficere sanguinem menstruum pro materia et
sperma viri perficiente et formante vel